

25.5.2016

Vanhempi hallitussihteeri Anna Korhola
Erityisasiantuntija Mika Varvikko

Eduskunnan puolustusvaliokunnalle

Asiantuntijakuuleminen 26.5.2016/HE 72/2016 vp

HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE LAIKSI KANSAINVÄLISEN AVUN ANTAMISTA JA PYYTÄMISTÄ KOSKEVASTA PÄÄTÖKSENTEOSTA (HE 72/2016 vp)

Merkittävät sotilaalliset voimavarat ja apu, johon voi sisältyä sotilaallisten voimakeinojen käyttöä

Ehdotettua lakia kansainvälisen avun antamista ja pyytämistä koskevasta päätöksenteosta sovellettaisiin sen 1 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaisesti päätöksentekoon avusta, johon sisältyisi merkittävien sotilaallisten voimavarojen antaminen tai niiden pyytäminen Suomeen. Saman momentin 4 kohdan mukaan lakia sovellettaisiin myös päätöksentekoon avusta, johon voisi sisältyä sotilaallisten voimakeinojen käyttöä Suomessa tai Suomen ulkopuolella. Myös useampi kuin yksi momentissa mainituista tilanteista voisi tulla samanaikaisesti kyseeseen.

Sotilaallisilla voimavaroilla tarkoitetaan hallituksen esityksen mukaan henkilöstön lisäksi esimerkiksi kalustoa tai materiaalia. Merkittäviä sotilaalliset voimavarat voisivat olla esimerkiksi määränsä tai laatunsa puolesta taikka jos niiden käyttöön liittyisi huomattavia poliittisia tai kansalliseen valmiuteen liittyviä näkökohtia. Arvio olisi tehtävä aina tapauskohtaisen harkinnan perusteella. Avunantotilannetta olisi arvioitava kokonaisvaltaisesti ja otettava huomioon toiminnan tavoitteet, tehtävä ja toteuttamistapa.

Sotilaalliset voimakeinot on määritelty puolustusvoimista annetun lain (551/2007) 4 §:ssä, jossa sotilaallisilla voimakeinoilla tarkoitetaan sotilaan henkilökohtaisen aseensa ja sitä voimakkaampaa asevoiman käyttöä. Sotilaan henkilökohtaista asetta voimakkaampaa asevoiman käyttöä ovat esimerkiksi erityyppiset konetuliaseet, tykit, ohjukset ja räjähteet, sisältäen siis myös esimerkiksi sotilasilma-alusten ja sota-alusten voimankäytön.

Apua annettaessa tai pyydettyäessä ei välttämättä aina tiedettäisi varmasti, tulisiko apu konkreettisesti sisältämään sotilaallisten voimakeinojen käyttöä, mutta jos tähän olisi mahdollisuus, asia kuuluisi lain soveltamisalaan. Sotilaallisten voimakeinojen käyttöä mahdollisesti sisältävän avun osalta voitaisiin yleensä katsoa kyseessä olevan myös lain tarkoittama merkittävä sotilaallinen voimavara. Koska sotilaallisia voimakeinoja mahdollisesti sisältävästä avusta päättäminen edellyttää lakiehdotuksen 3 §:n mukaan eduskunnan osallistumista päätöksentekoon, se on kuitenkin mainittu lain soveltamisalassa erikseen. Eduskuntaa voitaisiin informoida myös muissa lain soveltamisalaan kuuluvissa tapauksissa perustuslain 47 ja 97 §:n mukaisesti.

25.5.2016

Vanhempi hallitussihteeri Anna Korhola
Erityisasiantuntija Mika Varvikko

Avun antamiseen käytettävät Puolustusvoimien voimavarat

Annettavan avun sisältö määräytyisi tapauskohtaisesti avunpyynnön, tilanteen, voimavarojen ja asiaa koskevan päätöksen mukaisesti.

Kansainvälisen avun antamiseen käytettäisiin toiminnan nopeuden ja tehokkuuden varmistamiseksi tarvittaessa kaikkia mahdollisia Puolustusvoimien suorituskkyjä.

Ensisijaisesti kyseeseen tulisivat kriisinhallinnan joukkopooliin kuuluvat joukot, Suomen kansainväliseen toimintaan ilmoittamat muut joukot tai Puolustusvoimien kansainväliseen toimintaan sitoutuneesta henkilöstöstä muodostetut kokoonpanot. Nämä joukot on koulutettu ja varustettu hyvin ja niiden osaaminen on arvioitu kansainvälisissä harjoituksissa.

Sellaisiin tehtäviin, joissa voi tulla kyseeseen sotilaallisten voimakeinojen käyttö, käytettäisiin ensisijaisesti kansainvälisiin tehtäviin ilmoitettuihin joukkoihin sitoutuneita ammattisotilaita.

Kansainväliseen toimintaan ilmoitetut suomalaiset joukot ja kyvyt ovat tällä hetkellä:

- mekanisoitu jalkaväkipataljoona, mukaan lukien pioneeri- ja tiedusteluyksiköt,
- kuljetushelikopteriosasto,
- Hämeenmaa-luokan alus,
- rannikkojääkäriyksikkö,
- miinantorjunta-alus,
- merivoimien alustarkastusosasto,
- Hornet-laivue,
- maa- ja merivoimien erikoistoimintaosastot,
- siirrettävä suojelulaboratorio,
- erikoishenkilöstöä; koulutus- ja mentorointitehtäviin, sotilas-siviiliyhteistyöhön, sotilastarkkailijoiksi sekä
- räjähdetorjuntakyky (C-IED).